

SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYKI
GIMNAZJUM IM. KS. TADEUSZA JARMUNDOWICZA
W SZCZEKOCINACH
Zmiany naniesione po ewaluacji

Rok szkolny 2016/17

Zatwierdzony do realizacji
19.09.2016 r.

PODSTAWA PRAWNA DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH W SZKOLE

Akty prawne obowiązujące przy konstruowaniu Szkolnego Programu Profilaktyki:

1. Konstytucja RP

Art. 72: „Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę praw dziecka. Każdy ma prawo żądać od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją”.

2. Konwencja o Prawach dziecka (przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989r.)

Art. 3 „We wszystkich działaniach dotyczących dzieci, podejmowanych przez polityczne lub prywatne instytucje opieki społecznej, sądy, władze administracyjne lub ciała ustawodawcze, sprawą nadrzędną będzie najlepsze zabezpieczenie interesów dziecka”.

Art. 19: „Państwa-Strony będą podejmowały wszelkie właściwe kroki w dziedzinie ustawodawczej, administracyjnej, społecznej oraz wychowawczej dla ochrony dziecka przed wszelkimi formami przemocy fizycznej bądź nadużyć, zaniedbania bądź niedbałego traktowania”.

Art. 30: „Państwa – Strony będą podejmowały wszelkie odpowiedzialne kroki, w tym środki ustawodawcze, administracyjne, socjalne oraz środki w dziedzinie oświaty w celu zapewnienia ochrony dzieci przed nielegalnym używaniem środków narkotycznych i substancji psychotropowych, zgodnie z ich definiowaniem w odpowiednich umowach międzynarodowych oraz w celu zapobieganie w wykorzystywaniu dzieci do nielegalnej produkcji tego typu substancji i handlu nimi”.

3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2002r. zmieniające rozporządzenie w sprawie statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (nowelizacja rozporządzenia z 21 maja 2001 roku)

W załączniku nr. 2 do rozporządzenia z dnia 21 maja 2001r. wprowadza się następujący zapis.

Par. 2 ust. 1: Statut szkoły określa w szczególności :

Cele i zadania szkoły wynikające z przepisów prawa oraz uwzględniające program wychowawczy szkoły i program profilaktyki dostosowany do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb danego środowiska, o których mowa w odrębnych przepisach. (...)

Ust. 2 Program wychowawczy szkoły i program profilaktyki, o których mowa w ust. 1 pkt. 1 uchwała Rada Pedagogiczna po zasięgnięciu opinii Rady Rodziców i Samorządu Uczniowskiego.

4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 26 lutego 2002r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół.

„Działalność edukacyjna szkoły jest określona przez:

-Szkolny zestaw programów nauczania, który uwzględniając wymiar wychowawczy obejmuje całą działalność szkoły z punktu widzenia dydaktycznego,

- Program Wychowawczy szkoły, który opisuje w sposób całościowy wszystkie treści i działania o charakterze wychowawczym i jest realizowany przez wszystkich nauczycieli,

- Program Profilaktyczny dostosowany do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb danego środowiska, który opisuje w sposób całościowy wszystkie treści i działania o charakterze profilaktycznym skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców.”

Szkolny zestaw programów nauczania, Program Wychowawczy szkoły oraz Program Profilaktyki tworzą spójną całość. Ich przygotowanie i realizacja są zadaniem zarówno całej szkoły jak i każdego nauczania.

5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 15 stycznia 2001r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach szkołach i placówkach.

6. Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii (nowelizacja z dnia 26 października 2000r.)

7. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości w przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

MOTTO: „Jesteśmy szkołą likwidującą skutki społecznego niedostosowania wśród młodzieży”.

Założenia programu

Niniejszy program profilaktyki powstał, by przeciwdziałać negatywnym zjawiskom. Jego nadrzędnym celem jest zwiększenie ilości i jakości oddziaływań profilaktycznych w szczególności w zakresie ochrony zdrowia i redukcji antyspołecznych zachowań młodzieży.

Szkolny Program Profilaktyki jest to program działań dydaktycznych i wychowawczych obejmujących całą społeczność szkolną (uczniów, rodziców, nauczycieli) w zakresie profilaktyki problemów dzieci i młodzieży, skonstruowany dla naszej szkoły i dostosowany do jej potrzeb, oparty na diagnozie, stanowiący wspólna całość z programem nauczania, programem wychowawczym szkoły i statutem szkoły realizowany przez całą kadrę dydaktyczną szkoły. W ramach realizacji programu profilaktyki chcemy przygotować młodzież do zdrowego, beзнаłogowego, twórczego życia. Życia w zgodzie ze sobą i innymi ludźmi.

W przygotowaniu programu wzięto pod uwagę wyniki dotyczące pracy wychowawczej, zjawiska, z którymi stykali się nauczyciele i wychowawcy w ramach lekcji, wycieczek oraz na które wskazały wyniki ankiet, wywiadów środowiskowych, obserwacje oraz wszelkie formy pracy pedagogicznej.

Powyższe doświadczenia wskazują na występowanie takich niepożądanych zjawisk jak:

- Wagary,
- Wulgaryzmy
- Agresja fizyczna i słowną
- Palenie papierosów,
- Zagrożenie narkomanią i alkoholizmem.

Pracą profilaktyczną należy objąć:

- całą społecznością uczniowską
- rodziców
- kadre pedagogiczną

Realizacja programu winna spoczywać w rękach wszystkich nauczycieli, wychowawców ,którzy przy pomocy pedagoga szkolnego, pracowników poradni psychologiczno-pedagogicznej i innych instytucji wspomagających pracę szkoły będą realizować treści ujęte w programie.

Biorąc pod uwagę wyniki obecnych doświadczeń pedagogicznych w naszej szkole, proponujemy realizację następujących celów:

- Tworzenie bezpiecznej atmosfery w szkole.
- Poznawanie się wzajemnie uczniów oraz budowanie zaufania między uczniami a nauczycielami.
- Ograniczenie zachowań agresywnych i przemocy w szkole.
- Uczenie zachowań dotyczących kultury życia codziennego.
- Nauka i ćwiczenie zachowań asertywnych.
- Ćwiczenie umiejętności radzenia sobie z własnym stresem.
- Nauka umiejętności radzenia sobie z sytuacjami problemowymi i rozwiązywanie konfliktów.

- Poznawanie siebie w aspekcie wyboru zainteresowań oraz przyszłego zawodu.
- Informowanie o szkodliwości używek oraz ukazywanie zagrożeń jakie niosą ze sobą uzależnienia / niktynizm, alkoholizm, lekomania, narkomania/.
- Pogłębienie wiedzy w zakresie zagrożeń / grupy destrukcyjne, przemoc, media – manipulacje /.
- Propagowanie zdrowego stylu życia i wartościowych rozrywek.
- Zwiększenie aktywności rodziców we współpracy ze szkołą.

Proponowane metody pracy to:

- rozmowy
- pogadanki
- dyskusje
- prelekcje
- dzielenie się doświadczeniami
- pokazy
- konkursy
- filmy
- warsztaty
- ankiety
- metody aktywizujące – gazetki, drama, rysunek.

Formy pracy:

- zbiorowa, grupowa, indywidualna.

PLAN DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH

Działania skierowane do uczniów wszystkich klas:

ZADANIA	SPOSOBY REALIZACJI	ODPOWIEDZIALNI	TERMIN
Zapoznanie uczniów z obowiązującymi regulaminami.	-Zapoznanie uczniów na godzinach wychowawczych ze Statutem szkoły, Programem Wychowawczym, Programem Profilaktyki	Wychowawcy klas	IX/X
Przeciwdziałanie wagarom oraz dbałość o dyscyplinę	Sprawdzenie nieobecności na każdej lekcji -Rozliczanie opuszczonych godzin lekcyjnych -Prowadzenie ciekawych lekcji metodami aktywizującymi -Spotkania informacyjne z rodzicami	Wszyscy nauczyciele	Według planu
Propagowanie zdrowego stylu życia (bulimia, anoreksja, zdrowe żywienie, higiena i inne)	-Zajęcia integracyjne -Zajęcia pozalekcyjne wycieczki, rajdy -Zajęcia antystresowe -Promowanie sportów -Koła zainteresowań -Zapewnienie możliwości alternatywnych form spędzania czasu wolnego	Wychowawcy klas Nauczyciele WF, Biologii i inni Pielęgniarka szkolna Pedagog szkolny Psycholog szkolny	W trakcie roku szkolnego

<p>Powody dla których młodzież sięga po środki uzależniające</p> <p>Poszanowanie i tolerancja dla odmienności kultur zachowań i różnic między ludźmi</p> <p>.Prawa człowieka i prawa ucznia</p>	<p>-Zajęcia warsztatowe dla uczniów</p> <p>- Filmy edukacyjne</p> <p>- Akcja plakatowa</p> <p>-współpraca z Gminna Komisją ds. Rozwiązywania Problemów alkoholowych</p> <p>-współpraca z Małopolskim Centrum Profilaktyki</p> <p>Warsztaty prowadzone przez specjalistów z poradni psychologiczno-pedagogicznej w Zawierciu.</p> <p>-Pogadanka-zapoznanie uczniów z aktami prawnymi dotycz. Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka, KONWENCJĄ O PRAWACH DZIECKA (analiza dokumentacji szkoły-praw i obowiązku ucznia)</p>	<p>Wychowawcy</p> <p>Odpowiedzialny za realizację; dyrektor i pedagog szkolny</p> <p>Wychowawcy klas</p> <p>Pedagog szkolny</p> <p>Katecheta</p>	<p>W trakcie roku szkolnego</p> <p>X-XI</p> <p>W trakcie roku szkolnego</p> <p>IX</p>
<p>Współpraca z rodzicami</p>	<p>-Informacje o dostępnych formach pomocy</p> <p>- Wymiana informacji</p> <p>-Wspólne organizowanie imprez szkolnych</p> <p>-Pedagogizacja rodziców</p>	<p>Pedagog szkolny</p> <p>Wychowawcy klas</p> <p>Specjaliści</p>	<p>W trakcie całego roku szkolnego</p>

	-Zaangażowanie rodziców w poszukiwaniu konstruktywnych rozwiązań i środków zaradczych		
Pomoc dzieciom nadpobudliwym mającym kłopoty w nauce i zachowaniu Zapewnienie bezpieczeństwa uczniów na terenie szkoły i poza nią-zapobieganie agresji i przemocy	-Wspieranie rodziców w nawiązywaniu kontaktu z poradniami specjalistycznymi, -Spotkania indywidualne z rodzicami, -Spotkania indywidualne z uczniami -Współpraca z kuratorami -Ciąg dalszy realizacji projektu „Szkoła bez przemocy” -prelekcje przedstawiciela Policji -zajęcia warsztatowe -lekcje informatyczne nt. „Cyberprzemocy”	Odpowiedzialny za organizację dyrektor i pedagog szkolny, Pedagog Z.Hermanowicz-n-l informatyki	Wg potrzeb
Współdziałanie wszystkich pracowników szkoły i rodziców w zakresie wychowania profilaktyki i interwencji	-Spotkania z Radą Rodziców -Indywidualne konsultacje -Wzajemna wymiana informacji	Dyrektor szkoły Wychowawca klasy Pedagog szkolny	Wg potrzeb

Działania profilaktyczne skierowane do **uczniów klas pierwszych** gimnazjum:

Główne zadania do realizacji w klasie pierwszej to:

- poznanie uczniów,
- integracja zespołu klasowego oraz zespołu rodziców,
- wypracowanie form współpracy
- Informowanie o możliwości uzyskania pomocy w sytuacjach trudnych

ZADANIA	SPOSOBY REALIZACJI	ODPOWIEDZIALNI	TERMIN
Zintegrowanie zespołu klasowego.	-Ustalenie z klasą kontraktu, który uwzględnia zasady obowiązujące obie strony uczeń-nauczyciel. -Godziny wychowawcze poświęcone lepszemu poznaniu się uczniów. Wyjazdy integracyjne	Wychowawcy klas Pedagog,	IX-X
Budowanie pozytywnych relacji koleżeńskich,	-Zajęcia integracyjne dla klasy -Zajęcia z zakresu komunikacji interpersonalnej	Wychowawcy klas Pedagog,	Zgodnie z planem wychowawczym i programem imprez

zapobieganie agresji, mobingowi	-Spotkanie z funkcjonariuszem Policji ds. nieletnich ,psychologami	Pedagog szkolny	szkolnych
Kształtowanie umiejętności pracy w grupie.	Zajęcia z zakresu komunikacji werbalnej, niewerbalnej (warsztaty) -Budowanie zaufania do innych, -Poszanowanie odmienności.	Wychowawcy klas	Według planu
Kształtowanie i wzmacnianie poczucia własnej wartości, budowanie postaw empatii i zaufania.	Organizowanie imprez klasowych w celu bliższego poznania się (wycieczki, dyskoteki Andrzejki, Mikołajki, Wigilia).	Wychowawcy klas Samorząd szkolny	Według planu
Poznanie zasad :zdrowego stylu życia - odżywianie, higiena pracy i odpoczynku -profilaktyka schorzeń kręgosłupa (realizacja programu :Trzymaj formę”). - profilaktyka schorzeń	Pogadanka, badania profilaktyczne	Nauczyciel biologii Danuta Baranowska Nauczyciele wychowania fizycznego	

uzębienia (realizacja programu „Twój piękny uśmiech”			
--	--	--	--

Działania profilaktyczne skierowane do **uczniów klas drugich** gimnazjum:

Istotnymi tematami do realizowania w klasie drugiej są:

- profilaktyka uzależnień,
- profilaktyka zachowań agresywnych.

ZADANIA	SPOSOBY REALIZACJI	ODPOWIEDZIALNI	TERMIN
Kształtowanie asertywnych postaw wobec środków	-Zajęcia z asertywności, -Realizacja na godzinach	Wychowawcy klas Pedagog szkolny	W trakcie całego roku szkolnego

<p>uzależniających poprzez: -Sztukę odmawiania, -wzajemne wspieranie Werbalizację potrzeb.</p> <p>Uczenie się zastępowania agresji pozadanymi zachowaniami. Zapoznanie z aspektami moralnymi i prawnymi agresji i zachowan przestępczych</p>	<p>wychowawczych tematów o systemie wartości, kształtowaniu charakteru, -Spotkania z pedagogiem, -Konkursy, filmy</p> <p>-Spotkanie z przedstawicielem Policji , kuratorem sądowym</p>	<p>-wychowawcy -pedagog szkoln</p>	
<p>Kształtowanie pozytywnego obrazu siebie poprzez: -Poznanawanie swoich mocnych stron, -Docenianie własnych sukcesów,</p>	<p>-Organizowanie kół zainteresowań umożliwiających uczniom rozwijanie talentów, umiejętności, uzdolnień, -Promowanie sukcesów młodzieży (artystycznych, sportowych) poprzez nagrody, pochwały.</p>	<p>Dyrektor Wychowawcy klas Wszyscy nauczyciele</p>	<p>W trakcie całego roku szkolnego</p>
<p>Uświadamianie młodzieży zagrożeń związanych z uzależnieniami. -realizacja programu zalecanego przez Kuratorium w Katowicach”Smak życia-</p>	<p>-Projekcje filmów o tematyce profilaktycznej. -Organizacja i udział uczniów w konkursach dotyczących uzależnień -Przygotowanie gazetek tematycznych przeciwdziałającym</p>	<p>Wychowawcy klas Wszyscy nauczyciele Pedagog szkolny</p>	<p>W trakcie roku szkolengo</p>

czyli debata o dopalaczach”	uzależnieniom -omawianie tematyki dbałości o zdrowie na wszystkich zajęciach i przedmiotach.		
-----------------------------	---	--	--

Działania profilaktyczne skierowane do **uczniów klas trzecich** gimnazjum:

Istotnymi elementami działań do realizacji w klasie trzeciej są:

- Podejmowanie przez młodzież decyzji o wyborze kierunku swojego kształcenia, czyli pierwszej decyzji zawodowej.
- Egzamin gimnazjalny.
- Nabywanie umiejętności radzenia sobie ze stresem
- utrwalenie informacji o szkodliwości stosowania środków odurzających

ZADANIA	SPOSOBY REALIZACJI	ODPOWIEDZIALNI	TERMIN
<p>Kształtowanie odpowiedzialności za siebie i innych, za podejmowane decyzje i zachowania.</p>	<p>-godziny wychowawcze dotyczące wyborów. -Działalność w organizacjach szkolnych.</p>	<p>Wychowawcy klas Opiekun Samorządu Uczniowskiego</p>	<p>W trakcie całego roku szkolnego</p>
<p>Szerzenie wśród młodzieży znajomości prawa i wyrabianie nawyku poszanowania go.</p>	<p>-Spotkania z policją. -Godziny wychowawcze dotyczące obowiązków ucznia, odpowiedzialności za ich lekceważenie</p>	<p>Wychowawcy klas Pedagog szkolny</p>	<p>W trakcie całego roku szkolnego</p>
<p>Kształtowanie właściwych postaw wobec uzależnień poprzez:</p> <p>-Informowanie o społecznych i zdrowotnych skutkach uzależnień -Zwalczanie mitów na temat uzależnień -zwrócenie szczególnej uwagi na zgubne środki zażywania dopalaczy -realizacja programu zalecanego przez Kuratorium Śląskie w Katowicach.</p>	<p>-Godziny wychowawcze na temat społecznych i zdrowotnych skutków uzależnień. -Filmy o uzależnieniach i dyskusje na godzinach wychowawczych.</p>	<p>Wychowawcy klas Pedagog szkolny</p>	<p>W trakcie całego roku szkolnego</p>

Przygotowanie uczniów do wyboru szkoły ponadgimnazjalnej	-Spotkania z doradcą zawodowym, pedagogiem szkolnym (warsztaty zawodoznawcze). -Udostępnianie aktualnych informacji o szkolnictwie ponadgimnazjalnym (gazetki informacyjne, informatory).	Wychowawcy klas Pedagog szkolny, doradca zawodowy	W trakcie całego roku szkolnego
Stres i sposoby radzenia sobie w sytuacjach trudnych	-Udział w próbnym egzaminie. -zajęcia warsztatowe z pracownikami PPP	Pedagog szkolny	
Przedwczesna inicjacja seksualna, zagrożenie wynikające z podejmowania zachowań ryzykownych	Lekcje wychowania do życia w rodzinie -pogadanki, warsztaty	-N-ciel uczący -lekarz	

Założone efekty:

- Wypracowanie prawidłowej komunikacji w grupie.
- Nabycie wiedzy o szkodliwości alkoholu i innych środkach psychoaktywnych.
- Nabycie umiejętności dbania o własne bezpieczeństwo.
- Zdobycie wiedzy na temat skutków prawnych i społecznych używania środków psychoaktywnych.
- Umiejętne radzenie sobie w sytuacjach zetknięcia się z przemocą i uzależnieniami.
- Nauczanie się pozytywnych zachowań oraz właściwego postrzegania i rozumienia ludzi.
- Zdobycie umiejętności dokonywania wartościowych i sensownych wyborów w życiu.
- Nawiązanie ścisłej współpracy z rodzicami uczniów.

Profilaktyka to nie tylko specjalnie prowadzone zajęcia. Uznajemy, za bardzo ważny codzienny kontakt ucznia z nauczycielem. Oczekujemy, że postawy nauczycieli charakteryzowane jako profilaktyczne /tj. stawianie wymagań na miarę możliwości uczniów, uczenie metodami aktywizującymi, twórcze podejście do tematu/ w efekcie zaowocują zmniejszeniem ilości niepowodzeń szkolnych i drugoroczności.

Ewaluacja

Program zakłada badanie sytuacji wychowawczej uczniów przed i po zakończeniu ich nauki w szkole przez:

- ankiety
- wskaźniki ilościowe (aktywność uczniów na kołach zainteresowań, imprezach klasowych i szkolnych, programy, konkursy, itp.)
- wskaźniki jakościowe (zaangażowania uczniów w działalność szkoły)
- obserwacja oraz rozmowy nauczycieli z uczniami i rodzicami (pozyskanie informacji zwrotnej)